

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2024 r.
w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),
sprawy **M. M.**,
skazanego z art. 258 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 20 kwietnia 2023 r., sygn. II AKa 204/21,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego M. M. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15, oskarżony M. M. został uznany winnym popełnienia przestępstw zakwalifikowanych z art. 258 § 1 k.k., art. 299 § 1 k.k., art. 299 § 1 k.k. w zw. z art.

13 § 1 k.k.; art. 56 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. i 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. 37 § 1 pkt 1, 2, 4 k.k.s. (pkt. VI-IX wyroku sądu pierwszej instancji). Na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i art. 39 § 1 k.k.s. wymierzone w stosunku do oskarżonego M. M. w ust. VI, VII, VIII i IX wyroku kary jednostkowe pozbawienia wolności Sąd połączył i tytułem kary łącznej orzekł karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności (pkt X); na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i art. 39 § 1 k.k.s. wymierzone w stosunku do oskarżonego M. M. w ust. VII i VIII wyroku kary jednostkowe grzywny połączył i tytułem kary łącznej orzekł karę grzywny w wysokości 800 (ośmiuset) stawek dziennych, przy przyjęciu jednej stawki na poziomie 150 (stu pięćdziesięciu) złotych (pkt XI); na podstawie art. 34 § 2 i § 4 k.k.s. w związku ze skazaniem z ust. VIII wyroku orzekł wobec oskarżonego M. M. zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na okres 4 (czterech) lat (pkt XII); na podstawie art. 299 § 7 k.k. w związku ze skazaniem z ust. IX wyroku orzekł wobec oskarżonego M. M. przepadek na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości tj. działki o nr [...] /13 o powierzchni 0,88 ha położonej w P. - objętej księgą wieczystą o nr K. prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Sandomierzu, działki o nr [...] /12 o powierzchni 1,13 ha położonej w P. - objętej księgą wieczystą o nr K. 1 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Sandomierzu oraz ¼ część działki o nr [...] /18 o powierzchni 0,13 ha położonej w P. - objętą księgą wieczystą o nr K. 2 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Sandomierzu oraz działki o nr [...] /14 o powierzchni 0,22 ha położonej w P. objętej księgą wieczystą o nr KW [...] prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Sandomierzu, a nadto kwoty 30 000 (trzydziestu tysięcy) złotych, którą przekazał tytułem ceny dla H. i T. małżeństwa C. (pkt XII); na podstawie art. 30 § 2 k.k.s. w zw. z art. 29 pkt 1 k.k.s. w związku z rozstrzygnięciami z ust. VII i VIII wyroku orzekł w stosunku do oskarżonego M. M. przepadek faktur VAT (pkt XIV)); na podstawie art. 63 § 1 k.k. oskarżonemu M. M. zaliczył na poczet orzeczonej w ust. X wyroku kary łącznej pozbawienia wolności okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania w okresie od 7 kwietnia 2010 roku godz. 16:05 do 31 marca 2011 roku (pkt XV). Sąd orzekł również o kosztach za postępowanie pierwszoinstancyjne, zwalniając w całości oskarżonego M. M. od ich ponoszenia (pkt. CCXC)

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych m. in. przez obrońcę oskarżonych M. M. , Ł. M. i M. K. , Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2023 r., sygn. II AKa 204/21 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: w punktach VII i VIII w podstawie wymiaru kary w miejsce art. 38 § 2 k.k.s. przyjął art. 38 § 2 pkt. 1 k.k.s. (pkt I.1); w punkcie IX do podstawy wymiaru kary dodał art. 14 § 1 k.k. (pkt I.2); w punkcie X w podstawie prawnej orzeczenia w miejsce art. 39 § 1 k.k.s. przyjął art. 39 § 1 i § 2 k.k.s. (pkt I.3). W pozostałym zakresie sąd odwoławczy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt II) oraz orzekł o kosztach za postępowanie odwoławcze (pkt III i IV).

Kasację od tego orzeczenia złożył obecnie obrońca skazanego M. M., radca prawny Ł. K. zarzucając w niej:

1. rażące naruszenie przepisów postępowania a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak należytego rozważenia podnoszonego w środkach zaskarżenia zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych, polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej i niepełne nierozważenie zarzutów odwoławczych podnoszących dokonanie wybiórczych ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji a w konsekwencji przyjęciu, że M. M. zrealizował znamiona czynów zabronionych, podczas gdy prawidłowa analiza zebranego w toku postępowania materiału dowodowego, ocenienia zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego w szczególności w zakresie oceny depozycji M. K. , D. T. , P. M. , A. K. , S. F. , R. T. , R. S. , A. W. , G. S. , J. M. i innych prowadzi do wniosków odmiennych, co skutkowało niepełną kontrolą odwoławczą wyroku pierwszej instancji, i co z kolei mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem, gdyby Sąd odwoławczy dokonał pełnej kontroli tego judykatu i uznał zarzut za zasadny to uniewinniłby skazanego M. M. ;
2. zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej, o której mowa art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w związku z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., jako, że skazany za część czynów objętych zaskarżonym wyrokiem został już prawomocnie skazany na mocy Wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 roku, sygn. akt: II K 55/09, którego kopia znajduje się w aktach sprawy, wreszcie w pkt.
3. z ostrożności procesowej, negując winę oskarżonego, również zarzut rażącej niewspółmierności kary 6 lat pozbawienia wolności poprzez nierozważenie w sposób dostateczny przez Sąd okoliczności, że skazany cierpi na liczne choroby psychiczne oraz onkologiczne, jest osobą w zaawansowanym wieku, ma na utrzymaniu córkę i partnerkę życiową i jest jedynym żywicielem rodziny, a od dokonania czynu minął znaczny okres.

W konsekwencji obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu II instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Okręgowy w Kielcach wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Po expiracji terminu do wniesienia kasacji obrońca skazanego M. M. złożył do Sądu Najwyższego pismo zatytułowane „pismo obrońcy skazanego M. M. uzupełniając[e] kasację z dnia 26 lipca 2023 r.

[...]” (data wpływu do Sądu Najwyższego 3 lipca 2024 r.) w którym „z ostrożności procesowej, w zw. z art. 536 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi na korzyść oskarżonego w całości, zarzucił również

1. obrazę przepisów prawa karnego procesowego tj. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt. 3 k.p.k. w zw. z art. 6 Prawo o ustroju sądów powszechnych, jako, że sąd był nienależycie obsadzony, ponieważ sędziowie pozostawali ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia w linii bocznej, co spowodowało zależności rodzinne, które w konsekwencji doprowadziło do zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej,

2. obrazę przepisów prawa karnego procesowego tj. art. 433 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. w zw. z 7 k.p.k. w zw. z 410 k.p.k. poprzez orzeczenie w sprawie na podstawie części materiału dowodowego oraz motywów Sądu I instancji, wobec tego, iż sędziowie ze składu orzekającego w postępowaniu odwoławczym nie zapoznali się z materiałami niejawnymi (tajnymi), przy czym sąd odwoławczy orzekał również co do zarzutów dotyczących części niejawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co uzasadniało jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 zd. pierwsze k.p.k.

Jeśli chodzi o dalej idący zarzut kasacji oznaczony jako pkt 2 *petitum* nadzwyczajnego środka zaskarżenia, to trzeba przypomnieć w pierwszej kolejności, że obowiązkiem autora kasacji jest uzasadnienie stawianych rozstrzygnięciu zarzutów (art. 526 § 1 k.p.k. w zw. z art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.). Skoro zatem autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia zdecydował się na postawienie zarzutu opartego na zmaterializowaniu się w postępowaniu odwoławczym (i w całym postępowaniu jurysdykcyjnym) bezwzględnej przyczyny odwoławczej opartej na istnieniu stanu *rei iudicatae* (439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.), to był zobowiązany być nie tylko wskazać zarzut, ale — także — zarzut ten uzasadnić (art. 518 k.p.k. w zw. z art. 427 § 2 *in fine* k.p.k.), co w przypadku postawienia tezy, że postępowanie karne co do tego samego czynu M. M. zostało już prawomocnie zakończone, oznaczało konieczność wskazania i wykazania tego, dokładnie co do którego z czynów objętych wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15 i przypisanych skazanemu w pkt. VI-IX tego orzeczenia toczyło się już wcześniej i zostało prawomocnie zakończone postępowanie.

Tymczasem autor kasacji ograniczył się tylko do ogólnikowego wskazania na istnienie w obrocie prawnym wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. II K 55/09, i nieodpowiadającego obowiązkom stawianym profesjonalnemu pełnomocnikowi w postępowaniu objętym przymusem adwokackim, wyrażenia zdania, że „przynajmniej część czynów zabronionych objętych tymi wyrokami pokrywa się w zakresie okresu popełnienia, spółek, które brały udział w procederze oraz innych elementu opisu czynu. Taki stan rzeczy prowadzi do podwójnego skazania M. M. za te same czyny i tym samym powinien stanowić podstawę uchylenia zaskarżonego wyroku” (pisownia oryginalna). Dla zaistnienia jednak negatywnej przesłanki procesowej w postaci stanu *rei iudicatae* nie jest jednak wystarczające blankietowe powołanie się na całkowicie niesprecyzowane elementy stanu faktycznego, lecz niezbędne jest detaliczne zidentyfikowanie elementów pozwalających na zaaprobowanie tezy o istnieniu tożsamości pomiędzy czynem objętym

prawomocnym orzeczeniem, a czynem będącym przedmiotem chronologicznie drugiego postępowania.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15 M. M. został uznany winnym popełnienia czynów zarzuconych mu w akcie oskarżenia m. in. w pkt. pkt. XXII (*pkt VI-ty* wyroku; czyn zakwalifikowany z art. 258 § 1 k.k.), XXIII (*pkt VII-ty* wyroku; czyn zakwalifikowany jako przestępstwo z tj. o przestępstwo z art. 56 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. i art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2, 5 k.k.s.) i XXIV (*pkt VIII-my* wyroku; czyn zakwalifikowany jako przestępstwo z tj. o przestępstwo z art. 56 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. i art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2, 5 k.k.s.).

Czyny przypisane w wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15 (odpowiednio w *pkt. VII i VIII* wyroku, *pkt. XXIII i XXIV* aktu oskarżenia) polegały na tym, że skazany M. M. :

(1) w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 24 września 2008 r. w O. woj. [...] i w innych miejscowościach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, będąc współnikiem Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „K. ” Spółka Cywilna K. K. & J. M. & M. M. z siedzibą w O. ul. S. „, przekształconego w dniu 26 marca 2007 r. w Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „K. ” Spółka Cywilna J. M. & M. M. z siedzibą w O. ul. S. „, zaś w dniu 15 maja 2007 r. przekształconego w Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „K. ” Spółka Jawna J. M. & M. M. z siedzibą w O. ul. S. „, a od dnia 1 sierpnia 2008 r. w O. ul. K. wspólnie i w porozumieniu z K. K. i J. M. w zorganizowanej grupie przestępczej zajmującej się popełnianiem przestępstw skarbowych, czyniąc sobie z popełniania tych przestępstw stałe źródło dochodu, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej oraz uniknięcia w drodze oszustwa podatkowego zapłaty podatku VAT a także podatku wynikającego zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2011.177.1054 j.t. z późn. zm.) z tytułu wystawienia faktur dotyczących zbycia złomu, a nadto w wykonaniu zamiaru upozorowania obrotu złomem między „K. ” a kontrahentami (1) P.H.U. „M. ” P. M. , (2) PHU „M. 1. ” P. M. , (3) „A. ” A. K. , (4) Firmę Produkcyjno-Handlową „T. ” S. B. , (5) „Z. ” Spółka Cywilna P. M. , P. M. (6) P. M. , (7) „M.1. ” M. S.) posłużył się ze świadomością nierzetelności uprzednio podrobionymi przez inne osoby w celu użycia za autentyczne oraz wystawionymi w sposób nierzetelny [...] fakturami VAT dotyczącymi nabycia złomu i usług o łącznej wartości brutto 55 669 555,75 zł w tym VAT 10 038 772,45 zł, które wprowadził do ksiąg podatkowych „K. ” doprowadzając do ich nierzetelnego prowadzenia, a następnie złożył w Urzędzie Skarbowym w O. deklaracje podatkowe VAT-7 „K. ” za poszczególne miesiące od stycznia 2007 r. do sierpnia 2008 r., w których podał nieprawdę co do okoliczności nabycia towarów w postaci złomu i usług, albowiem w rzeczywistości transakcje handlowe wynikające z wymienionych faktur VAT nie miały miejsca, przez co naraził podatek od towarów i usług VAT, a także podatek wynikający zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2011.177.1054 j.t. z późn. zm.) z tytułu wystawienia faktur dotyczących zbycia złomu, na

uszczipienie w łącznej kwocie 10 038 772,45 zł, która to kwota jest wielkiej wartości i stanowi sumę podatku należnego wynikającego z wymienionych 1327 faktur VAT podrobionych lub wystawionych w sposób nierzetelny dla „K.” (pkt VII wyroku);

(2) w okresie od 1 września 2008 r. do 6 kwietnia 2010 r. w O. woj. świętokrzyskie i w innych miejscowościach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, będąc współnikiem „J.” s.c. Pośrednictwo Handlowe J. M. & M. M. z siedzibą w O. . ul. S. , przekształconej w dniu 16 lipca 2009 roku w „J.” s.c. Pośrednictwo Handlowe Ł M. & M. M. z siedzibą w O. . ul. S. ,w tym od 7 kwietnia 2009 r. wspólnie i w porozumieniu z Ł M. jako faktycznie współprowadzącym działalność, a od 16 lipca 2009 r. jako współwłaścicielem, w zorganizowanej grupie przestępczej zajmującej się popełnianiem przestępstw skarbowych, czyniąc sobie z popełniania tych przestępstw stałe źródło dochodu, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej oraz uniknięcia w drodze oszustwa podatkowego zapłaty podatku VAT a także podatku wynikającego zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2011.177.1054 j.t. z późn. zm.) z tytułu wystawienia faktur dotyczących zbycia złomu, a nadto w wykonaniu zamiaru upozorowania obrotu złomem między „J.” a kontrahentami, posłużył się ze świadomością nierzetelności uprzednio podrobionymi przez inne osoby w celu użycia za autentyczne oraz wystawionymi w sposób nierzetelny 2420 fakturami VAT dotyczącymi nabycia towarów i usług o łącznej wartości brutto 107 442 024,64 zł w tym VAT 19 374 669,13 zł, a w szczególności (1) „A.” K. F.; (2) „B.” M. B.; (3) „B.1.” W. S.; (4) „J.” J. L.; (5) Firmę Ogólnobudowlaną „S.” A. S.; (6) Firma Produkcyjno Handlowa „T.” S. B. ; (7) „M.1.” M. S. ; (8) „M.3.” R. S.; (9) „MJM” M. L.; (10) „N.” N. S.; (11) „P.” Sp. z o.o.; (12) PHU „S.3.” S.F.; (13) PHU „D.3.” D.N.; (14) PHU „S.1.” M. S.; (15) Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „B.1” B. S.; (16) Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „P.1.” M. K.; (17) „S.4.” A. K.; (18) Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe L. N.; (19) „S.4.” B. N.; (20) „T.” J. P.; (21) „W.” Ł. W.; (22) „Z.1.”; (23) „P.5.” P. S.i (24) Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe „P.5.” K. R., które wprowadził do ksiąg podatkowych „J.” doprowadzając do ich nierzetelnego prowadzenia, a następnie złożył w Urzędzie Skarbowym w O. deklaracje podatkowe VAT-7 „J.” za poszczególne miesiące od września 2008 r. do marca 2010 r., w których podał nieprawdę co do okoliczności nabycia towarów w postaci złomu i usług, albowiem w rzeczywistości transakcje handlowe wynikające z wymienionych faktur VAT nie miały miejsca, przez co naraził podatek od towarów i usług VAT, a także podatek wynikający zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2011.177.1054 j.t. z późn. zm.) z tytułu wystawienia faktur dotyczących zbycia złomu, na uszczipienie w łącznej kwocie 19 374 669,13 zł, która to kwota jest wielkiej wartości i stanowi sumę podatku należnego wynikającego z wymienionych 2420 faktur VAT podrobionych lub wystawionych w sposób nierzetelny dla „J.” (pkt VIII wyroku).

Przeprowadzenie dokładnej analizy pomiędzy powyżej opisanymi czynami, a czynami przypisanymi M. M. w wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. II K 55/09 „odpowiadającymi” kwalifikacją prawną skazaniom na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w

Kielcach, sygn. III K 90/15, przekonuje jednoznacznie, że brak jest jedności podstawowych, przyjmowanych w orzecznictwie elementów (czas czynu, inne okoliczności modalne takie jak m. in. sposób działania sprawcy czy szkoda wyrządzona przestępstwem) pozwalających na zaaprobowanie zaprezentowanej bez szerszego uzasadnienia tezy o rzekomej tożsamości czynów przypisanych skazanemu w wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15 i w wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. II K 55/09.

I tak godzi się zwrócić uwagę w pierwszej kolejności na odmienne role w których działał skazany oraz czas popełnienia czynów, o których mowa powyżej, przypisanych skazanemu M. M. w wyroku wydanym przez Sąd Okręgowy w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15. Otóż jeżeli chodzi o czas działania skazanego, to były to odpowiednio okresy od 1 stycznia 2007 r. do 24 września 2008 r. oraz okresy od 1 września 2008 r. do 6 kwietnia 2010 r. Należy także wskazać na to, w jakim charakterze działał oskarżony w tych sprawach, tj. że był współnikiem następujących podmiotów: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „K.” Spółka Cywilna K. K. & J. M. & M. M. (następnie po przekształceniach: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „K.” Spółka Cywilna J. M. & M. M., Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „K.” Spółka Jawna J. M. & M. M.) oraz „J.” s.c. Pośrednictwo Handlowe J. M. & M. M. (następnie po przekształceniu: „J.” s.c. Pośrednictwo Handlowe Ł. M. & M. M.).

Tymczasem czyny przypisane skazanemu wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. II K 55/09, które z uwagi na przyjętą przez organy procesowe kwalifikację (zakwalifikowane z art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 8 § 1 k.k.s.; polegające na posłużeniu się we współdziałaniu z innymi osobami nierzetelnymi fakturami i przedłożeniu deklaracji podatkowej VAT-7, w której została podana nieprawda co do zasłóści obrotu gospodarczego rzekomo dokumentowanych w fakturach) można by ewentualnie analizować pod kątem tożsamości, to — odpowiednio — czyny popełnione przez skazanego M. M. :

1. w sierpniu 2006 r. w O., zaś skazany działał wedle ustaleń sądu jako osoba zajmująca się faktycznie sprawami gospodarczymi podmiotu PHU M. M. J. z/s w O. (*pkt. XVIII a wyroku*);
2. od co najmniej 11 września do 31 października 2006 r. w O., wedle ustaleń sądu skazany działał jako osoba zajmująca się faktycznie sprawami gospodarczymi podmiotu M.1. s.c. z/s w O. (*pkt. XIX a wyroku*);
3. od co najmniej 13 listopada do 20 grudnia 2006 r. w O., zgodnie z ustaleniami sądu skazany działał jako współnik PW K. s.c. z/s w O. (*pkt. XX a wyroku*).

Zaprezentowanie tych podstawowych elementów stanu faktycznego ustalonego w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Toruniu, sygn. II K 55/09, ma dlatego doniosłe znaczenie z punktu widzenia oceny zarzutu postawionego przez autora kasacji i nawiązującego do rzekomego wystąpienia w postępowaniu uchybienia kwalifikowanego z art. 439

§ 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., że potwierdza jednoznacznie, że w postępowaniu nie doszło do naruszenia zasady powagi rzeczy osądzonej wobec braku tożsamości pomiędzy czynami objętymi oboma wyrokami.

Jak powiedziano wyżej, autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie zadał sobie trudu wykazania, które z czynów objętych wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15 — z jednej strony — i które z czynów objętych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. II K 55/09, miałyby być identyczne.

Przeprowadzenie jednak takiej analizy (której na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału — w tym zalegającego w aktach sprawy wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. II K 55/09 — nie przedsięwziął sam autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia wniesionego w niniejszej sprawie), przekonuje w sposób jednoznaczny o tym, że w realiach sprawy nie doszło do zmaterializowania się negatywnej przesłanki procesowej w postaci istnienia stanu *rei iudicatae* w dacie chronologicznie późniejszego orzekania przez Sąd Okręgowy w Kielcach co do czynów zarzuconych oskarżonemu M. M. .

Czyny przypisane oskarżonemu (mimo podobnej kwalifikacji prawnej przyjętej przez sądy — Sąd Okręgowy w Toruniu i Kielcach) zostały popełnione w innych okresach czasu (w sierpniu 2006 r., od co najmniej 11 września do 31 października 2006 r., od co najmniej 13 listopada do 20 grudnia 2006 r. — wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. II K 55/09; w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 24 września 2008 r. i w okresie od 1 września 2008 r. do 6 kwietnia 2010 r. — wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15), zaś oskarżony działał jako współnik albo osoba zajmująca się faktycznie sprawami gospodarczymi innych podmiotów. Uwaga ta nie dotyczy tylko czynu przypisanego M. M. w pkt. XX a Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 lipca 2017 r., sygn. II K 55/09 i w pkt VII Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 4 września 2017 r., sygn. III K 90/15: jednak brak tożsamości czasowej pomiędzy tymi czynami sprzeciwia się możliwości przyjęcia istnienia tożsamości czynu w tym zakresie.

Jeśli chodzi zaś o zarzut kasacyjny oznaczony jako pkt 1 *petitum*, to również ten zarzut okazał się oczywiście bezzasadny. Autor kasacji wskazując na to, że sąd *ad quem* nie wywiązał się — jego zdaniem — z obowiązków wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. twierdzi, że sąd odwoławczy nienależycie rozważył podniesiony w środkach zaskarżenia zarzut obrazy art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, polegający na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej i niepełnym nierozważeniu zarzutów odwoławczych podnoszących dokonanie wybiórczych ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji a w konsekwencji przyjęciu, że M. M. zrealizował znamiona czynów zabronionych, podczas gdy prawidłowa analiza zebranego w toku postępowania materiału dowodowego, ocenienia zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego w szczególności w zakresie oceny depozycji M. K. , D. T. , P. M. , A. K. , S. F. , R. T. , R. S. , A. W. , G. S. , J. M. i innych prowadzi do wniosków odmiennych, co skutkowało niepełną kontrolą odwoławczą wyroku pierwszej instancji, i co z kolei mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem, gdyby Sąd odwoławczy dokonał pełnej kontroli tego judykatu i uznał zarzut za zasadny to uniewinniłby skazanego M. M. .

Nader lakoniczne uzasadnienie (por. jeden akapit ma s. 4-tej kasacji) także i tego zarzutu, nie korelujące z obowiązkami spoczywającymi na podmiocie profesjonalnym legitymowanym do wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia, wskazuje wyłącznie na to, że w opinii autora kasacji sąd *ad quem* „bezkrytycznie przyznał walor pełnej wiarygodności wyjaśnieniom i zeznaniom M. K. i D. T. i innych, podczas gdy w złożonych depozycjach występowały liczne sprzeczności oraz niejasności”, zaś cyt.: „M. K. oczekiwał w zamian za swoje depozycje nadzwyczajnego złagodzenia kary i na to liczył składając obciążające współoskarżonych wyjaśnienia”.

Nie wiadomo zatem na czym miałyby polegać rzekome naruszenie prawa przez sąd odwoławczy (i to w dodatku rażące naruszenie prawa, jak tego wymaga przepis art. 523 § 1 zd. pierwsze k.p.k.), poza tym, że obrońca M. M. nie zgadza się oceną wskazanych depozycji procesowych M. K. i D. T. („i innych” depozycji, tych „innych” jednakowoż nie wskazując w uzasadnieniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia ani nie poddając analizie jakichkolwiek depozycji procesowych), uważając ją — bez wskazania na żadne rzeczowe argumenty — za cyt.: „bezkrytyczną”.

Tymczasem lektura uzasadnienia sądu *ad quem* potwierdza w sposób kategoryczny, że do kwestii związanych z zarzutami apelacyjnymi dotyczącymi oceny relacji procesowych M. K. i D. T. instancja odwoławcza odniosła się szczegółowo w sposób odpowiadający tym zarzutom, czyniąc zadość tym samym obowiązkowi spoczywającemu na sądzie odwoławczym i wynikającemu z art. 433 § 2 k.p.k. (i z art. 457 § 3 k.p.k.), wskazując jednocześnie na to, że spodziewane korzyści procesowe wynikające z ewentualnego zastosowania dobrodziejstwa przewidzianego w art. 60 § 3 i § 4 k.k. nie dyskwalifikują i nie mogą dyskwalifikować automatycznie wiarygodności relacji procesowych składanych w toku postępowania karnego (por. s. 18-23 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 która 2023 r.).

Jeśli zaś chodzi o kwestie podniesione w piśmie obrońcy wniesionym po upływie terminu do wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia, to — poza sygnalizacją kwestii podlegającej uwzględnieniu z urzędu przez sąd kasacyjny — pismo to nie mogło wywołać skutku procesowego w postaci „rozszerzenia” zarzutów kasacyjnych nadzwyczajnego środka zaskarżenia wniesionego w terminie (art. 524 § 1 zd. pierwsze k.p.k.). Należało się zatem odnieść wyłącznie do sygnalizacji uchybienia podlegającego uwzględnieniu z urzędu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 536 k.p.k.) tj. do wskazania przez obrońcę obrazy przepisów prawa karnego procesowego tj. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 6 Prawo o ustroju sądów powszechnych, która miałyby polegać na tym, że sąd był nienależycie obsadzony, ponieważ sędziowie pozostawali ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia w linii bocznej, co spowodowało zależności rodzinne, które w konsekwencji doprowadziło do zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej.

Otóż zgodnie z brzmieniem przepisu art. 6 Prawo o ustroju sądów powszechnych osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa w linii prostej lub powinowactwa w linii prostej albo w stosunku przysposobienia, małżonkowie oraz rodzeństwo nie mogą być sędziami, asesorami sądowymi albo referendarzami sądowymi w tym samym wydziale sądu: przepis ten nie odnosi się jednak do kwestii procesowych (tj. do obsady sądu, formowania kompletów orzekających w

postępowaniu jurysdykcyjnym), zaś przywołany przez obrońcę przepis art. 40 § 1 pkt. 3 k.p.k. swoim zakresem nie obejmuje pokrewieństwa czy powinowactwa pomiędzy sędziami, lecz istnienie takiej relacji pomiędzy sędzią a stroną, pokrzywdzonym albo obrońcą, pełnomocnikiem lub przedstawicielem ustawowym strony. Nie doszło więc do zmateriałizowania się wskazanej przez obrońcę w piśmie wniesionym po upływie terminu do wniesienia kasacji bezwzględnej przyczyny odwoławczej stypizowanej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, o kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne rozstrzygając na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]

[t.n]